

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om innehav av körkort med villkor om alkoholås; (konsoliderad elektronisk utgåva)

TSFS 2018:7

Konsoliderad elektronisk
utgåva

beslutade den 8 februari 2018. Ändringar införda t.o.m. TSFS 2026:3.

VÄGTRAFIK

Den konsoliderade elektroniska utgåvan kan innehålla fel. Observera därför att det alltid är den tryckta utgåvan som gäller.

Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om

1. ansökan om körkort med villkor om alkoholås,
2. villkor om läkarintyg, och
3. krav på utandningsprov och service.

2 § I dessa föreskrifter används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

<i>alkolås</i>	sådant alkoholås som ska användas av den som har körkort med villkor om alkoholås
<i>godkänt utandningsprov</i>	utandningsprov med en alkoholkoncentration under 0,10 milligram per liter i utandningsluften
<i>godkänt återkommande utandningsprov</i>	återkommande utandningsprov med en alkoholkoncentration under 0,10 milligram per liter i utandningsluften
<i>leverantör</i>	fysisk eller juridisk person som har fått ett alkoholås godkänt av Transportstyrelsen enligt 5 kap. 27 § körkortslagen (1998:488)
<i>service</i>	kontroll av att alkoholåset är installerat och fungerar korrekt, vilket sker genom kalibrering och åtgärdande av eventuella felaktigheter
<i>utandningsprov</i>	prov på utandningsluft som ska lämnas i alkoholåset av föraren för att fordonet ska kunna startas

<i>viljeförklaring</i>	förklaring där sökanden intygar att han eller hon är villig att uppfylla de särskilda villkor som gäller för den som har körkort med villkor om alkoholås
<i>villkorstid</i>	den tid då körkortshavaren endast får köra körkortspliktiga fordon med alkoholås
<i>återkommande utandningsprov</i>	utandningsprov som föraren ska lämna slumpvis under körningen inom föreskrivna tidsintervaller

3 § Läkarintyg som anges i dessa föreskrifter ska utfärdas av en läkare med specialistkompetens i psykiatri eller av annan specialistkompetent läkare med god kunskap om och erfarenhet av missbruksfrågor. Ett sådant läkarintyg får vara högst två månader gammalt när det kommer in till Transportstyrelsen.

Ansökan om körkort med villkor om alkoholås

4 § Det läkarintyg som ska ges in vid ansökan enligt 5 kap. 18 § körkortslagen (1998:488) ska innehålla en bedömning av om

1. de medicinska kraven är uppfyllda,
2. sökanden brukar narkotika som avses i 8 § narkotikastrafflagen (1968:64), och
3. intag av narkotikaklassade läkemedel skett i enlighet med läkares eller annan receptutfärdares ordination och om sådan behandling innebär en trafiksäkerhetsrisk.

5 § Vid provtagning inför utfärdandet av det läkarintyg som ska ges in vid ansökan enligt 5 kap. 18 § körkortslagen (1998:488) ska

1. resultatet av provtagning avseende alkoholmarkörer i blod redovisas vid minst ett tillfälle, och
2. resultatet av provtagning avseende narkotika i urin eller hår redovisas vid minst ett tillfälle.

Provtagning vid ansökan behöver inte ske med kort varsel. I övrigt gäller 12 kap. 12 § Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.

6 § Den viljeförklaring som ska ges in vid ansökan enligt 5 kap. 18 § körkortslagen (1998:488) ska lämnas på en blankett som Transportstyrelsen har fastställt.

7 § Enligt 7 kap. 8 a § körkortslagen (1998:488) räknas villkorstiden från den dag när beslutet om villkor om alkoholås delges körkortshavaren.

Ett alkoholås ska installeras i ett fordon inom fyra veckor från villkorstidens början. Den som har körkort med villkor om alkoholås ska personligen närvara för att ta del av leverantörens information i samband med installationen.

Alkoholåset ska vara märkt med personnumret för den som har körkort med villkor om alkoholås.

Villkor om läkarintyg

8 § När körkort med villkor om alkohol med en villkorstid på två år har meddelats ska villkor om läkarintyg föreskrivas. Prövning av frågan om fortsatt innehav ska göras efter sex månaders observationstid och därefter efter ytterligare tolv månaders observationstid. Den totala observationstiden ska således vara minst arton månader. Behovet av villkor om läkarintyg därutöver ska bedömas mot bakgrund av förhållanden i det enskilda fallet.

Om det finns en beroendediagnos avseende alkohol enligt 12 kap. 2 § Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m. gäller bestämmelserna om villkor om läkarintyg i 12 kap. i de föreskrifterna istället för vad som anges i första stycket. (TSFS 2026:3)

9 § Läkarintyg enligt 8 § första stycket ska innehålla

1. en bedömning av om ett beroende av alkohol föreligger enligt 12 kap. 2 § Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.,
2. en redogörelse för och en bedömning av bruket av alkohol, och
3. uppgift om huruvida annat substansbruk förekommer. (TSFS 2026:3)

Allmänna råd

Om läkaren misstänker att annat substansbruk förekommer, bör provtagning ske i den omfattning som läkaren bedömer nödvändig.

10 § Vid villkor om läkarintyg enligt 8 § första stycket gäller följande. Under varje observationstid ska laboratorieprover avseende alkohol ha tagits vid minst fyra tillfällen. Provtagningarna ska vara fördelade under hela observationstiden. I övrigt gäller 12 kap. 12 § Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för innehav av körkort m.m.

Krav på utandningsprov och service

11 § Utandningsluftens volym ska vara minst 1,2 liter vid utandningsprov och återkommande utandningsprov.

Ett godkänt utandningsprov ska lämnas före start och återkommande utandningsprov ska vara godkända.

Något försök att kringgå alkoholsets kontrollfunktioner genom teknisk eller annan manipulation får inte göras. Den som har körkort med villkor om alkohol får inte heller låta någon annan lämna utandningsprov eller återkommande utandningsprov i sitt ställe.

12 § Efter ett godkänt utandningsprov kräver alkoholset att föraren lämnar ett återkommande utandningsprov var 10:e till 90:e minut, om inte annat anges i 13 §. Tidpunkten för återkommande utandningsprov bestäms slumpmässigt av alkoholset inom dessa tidsintervall.

Föraren ska ge ett återkommande utandningsprov inom 6 minuter efter begäran.

För alkolås som är monterat på en sådan moped klass I eller motorcykel där användande av skyddshjälm krävs, ska föraren istället stanna och lämna provet inom 15 minuter efter begäran.

13 § Om ett godkänt utandningsprov lämnas efter ett underkänt utandningsprov, ska föraren därefter lämna ett återkommande utandningsprov inom 5–15 minuter. Därefter ska föraren lämna återkommande utandningsprov var 10:e till 90:e minut. Tidpunkten för återkommande utandningsprov bestäms slumpmässigt av alkolåset inom dessa tidsintervall.

Föraren ska ge ett återkommande utandningsprov inom 6 minuter efter begäran.

För alkolås som är monterat på en sådan moped klass I eller motorcykel där användande av skyddshjälm krävs, ska föraren istället stanna och lämna provet inom 15 minuter efter begäran.

14 § Om ett återkommande utandningsprov inte lämnas av föraren i tid efter begäran eller om ett sådant prov blir underkänt, larmar alkolåset till dess föraren har stängt av motorn. Därefter ska utandningsprov lämnas i enlighet med 11 och 12 §§.

Första stycket gäller inte förare av moped klass I utan karosseri och motorcykel utan karosseri.

15 § Den som har körkort med villkor om alkolås ansvarar för att service av alkolåset sker enligt andra och tredje stycket samt 16–18 §§.

Service får endast ske hos ett företag som är anvisat av leverantören.

I samband med service ska körkortshavaren medge att data från alkolåset överförs till Transportstyrelsen.

16 § Den som innehar körkort med villkor om alkolås ansvarar för

1. att service utförs med högst sex månaders mellanrum med start från installationstidpunkten, och

2. att service även har skett tidigast tre månader och senast två månader före villkorstidens slut.

17 § En extra service utöver vad som anges i 16 § krävs om

1. fordonet har startats utan att ett godkänt utandningsprov har lämnats,

2. batterispänningen har brutits vid tre tillfällen sedan den senast utförda servicen,

3. återkommande utandningsprov inte har lämnats inom föreskriven tid vid tre tillfällen sedan den senast utförda servicen,

4. återkommande utandningsprov har blivit underkända vid tre tillfällen sedan den senast utförda servicen, eller

5. utandningsproven före start av fordonet har blivit underkända vid fem tillfällen sedan den senast utförda servicen.

Service ska ske så snart som möjligt efter att en sådan händelse har inträffat och senast inom sju dagar från en sådan händelse.

18 § Utöver vad som anges om service i 16 och 17 §§ kan Transportstyrelsen meddela ett särskilt beslut om service, om det finns anledning att anta att det föreligger ett tekniskt fel på alkolåset eller misstanke om att alkolåset har manipulerats. Sådan service ska ske inom den tid som anges i beslutet.

Undantag

19 § Transportstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

TSFS 2018:7

1. Denna författning träder i kraft den 1 mars 2018.
2. Genom denna författning upphävs Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2011:71) om innehav av körkort med villkor om alkolås.
3. Den upphävda författningen gäller dock fortfarande för beslut om villkor om alkolås som fattats före ikraftträdandet.

TSFS 2026:3

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 januari 2026.